

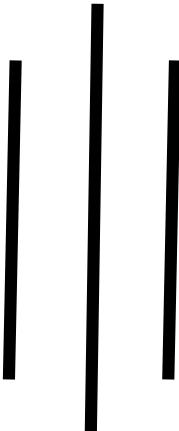

दोर्दी गाउसभामा

गाउपालिका अध्यक्ष ओम बहादुर

गुरुङ ज्यू द्वारा प्रस्तूत

दोर्दी गाउपालिकाको नीति तथा
कार्यक्रम ०७५ / ७६

दोर्दी गाउपालिका,
नौथर, सेरा, ४ नं. प्रदेश, नेपाल

दोर्दी गाउँपालिकाको तेस्रो गाउँसभाका, प्रमुख अतिथि ज्यू, विशेष अतिथिज्यूहरु, राजनीतिक पार्टीका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु, उपाध्याक्ष ज्यू, गाउँपालिकामा क्रियासिल राजनीतिक पार्टीका प्रमुख एवं प्रतिनिधि ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यू हरु तथा गाउँकार्यपालिकाका सदस्य ज्यू, वडा सदस्य ज्यू, वडा सचिव ज्यूहरु, अन्य विषयगत कार्यलयका प्रमुख तथा कर्मचारी साथिहरु, विभिन्न विद्यालयका प्रध्यानाध्यापक तथा अध्यक्ष ज्यू, सुरक्षाकर्मी साथिहरु, संचारकर्मी मित्रहरु, विभिन्न संघ संथा बाट पाल्नुहुने प्रमुख एवं प्रतिनिधि साथिहरु, र यस सभामा उपस्थित सम्पुर्ण आमन्त्रित आदरणीय महानुभावहरु,

नेपालको संविधान, २०७२ जारी भई उक्त संविधानले व्यवस्था गरेको जिम्मेदारी देशमा संघीयता कार्यान्वयनमा आएको छ। लामो समयसम्मको आम नेपाली जनताको प्रतीक्षा, दश बर्षे सशस्त्र संघर्ष, २०६२-६३ को जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, दुईपटकसम्म भएको संविधानसभाको निर्वाचन भई जनताका प्रतिनिधिले नै संविधानको निर्माण गरी जारी भइसकेर हाल कार्यान्वयनमा रहेको छ। संविधानले सुनिश्चित गरेका प्रावधानहरूलाई व्यवहारतः रूपान्तरण गर्ने क्रममा स्थानीय तहको निर्वाचन, २०७४ सम्पन्न भईसकेर आज हामी दोर्दी गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा रही यो सभामा वार्षिक नीति, बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा निकै हर्षीत भएका छौं।

। हाम्रो निमन्त्रण लाई सहर्स स्वीकार गरि नेपालको गणतान्त्रिक संविधानले व्यवस्था गरेको संघीयता मार्फत स्थानीय तहको सरकार दोर्दी गाउँपालिकाको यस गाउँसभामा पाल्नुहुने प्रमुख अधिति, विशिष्ट अधिति, अधिथि ज्यूहरु र सभामा उपस्थित सम्पुर्ण महानुभाव हरूमा दोर्दी गाउँपालिकाको तर्फबाट र मेरो व्याक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु। अधिकार, स्रोत साधन, बजेट, उत्तरदायित्व र

जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा स्थानान्तरण भई तल्लो निकायलाई अधिकारसम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन स्वागतयोग्य छ । समावेशी, सहभागिता, सामाजिक न्याय, शु साशन, भ्रष्टचार को अन्त्य, समृद्धि र विकासमा आम जनताको तिब्र चाहना र मुख्य आवश्यकता लाई मध्यनजर गरि आम जनताको साथ सहयोग र सक्रिय सहभागितामा प्राकृतिक स्रोत साधनले सम्पन्न दोर्दी गाउँपालिका समृद्धि र विकासको चरणबद्ध रूपमा अगाडी बढ्ने प्रकृयामा प्रवेश गरेको छ । यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुवै हो । विभिन्न टोल बस्ती, भेला, वडा समितिका बैठक बाट योजनाहरूको छनौट, विषयगत समितिको बैठक, यस गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनीतिक दल समाजसेवी बुद्धिजिवि, विभिन्न विषय विशेषज्ञहरु, स्थानीय विकास प्रेमी, आम जनताहरु विचको अन्तक्रिया र योजना निर्माणका विभिन्न चरणहरु पार गर्दै कार्यपालिकाको बैठक पश्चात हामी प्रस्तुतीको चरणमा आईपुगेका छौं ।

नेपालको संघिय लोकत्रान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि नेपाली जनताले पटक पटक गरेका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, जनयुद्ध र अन्य विभिन्न आन्दोलनको क्रममा जीवन उन्सर्ग गर्नुहुने सम्पुर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरुप्रति सम्मान व्यक्त गर्दछौं । वेपता नागरिकहरु प्रति स्मरण गर्दै घाइते र पिङीत प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछौं ।

उपस्थित सम्पुर्ण महानुभावहरु,

अब म सुन्दर र समृद्ध दोर्दीको आधार कृषि, पर्यटन, जलस्रोत र सम्पन्न पुर्वाधार भन्ने नाराका साथ यस दोर्दी गाउँपालिकाको आ.व ०७५/०७६ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१) स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित भएको एक बर्ष पुरा गरि दोस्रो बर्षको कार्यकालमा आइपुगदा, अवका दिनमा यस गाउँपालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभुत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा

साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित र यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनतालाई प्रत्यक्ष परिवर्तनको अनुभुति हने गरि विकास निर्माण गर्ने प्रमुख नीति लिइएको छ ।

२) गाउसभामा नीति तथा कार्यक्रम र बजेट पेश गर्नुपर्ने कानूनी व्यसस्था बमोजिम आवश्यक सम्पुर्ण प्रकृया पुरा गरी नीति, कार्यक्रम पेश गर्न गइरहेका छौं ।

३) लोकतन्त्रका लाभहरुको समानुपातिक समावेशी र न्ययोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समाजवादउन्मुख संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै सुदृढीकरण गर्न प्रतिबद्ध रहेका छौं । यसका लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकार संग सहकार्य गरी अगाडी बढ्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

४) स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई हामी जनप्रतिनिधिहरु आ आफ्नो जिम्मेवारीमा आवद्ध भई सकेका छौं । आन्तरिक राजस्व परिचालन क्षमता वृद्धि गर्दै जाने र वित्तीय समानीकरण अनुदानको अतिउत्तम विनियोजनद्वारा गरिवी निवारण र दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै दिगो आर्थिक विकास संगै समृद्ध दोर्दी गा.पा निर्माण गर्ने लक्ष्य हासिल गर्न हामीले आफ्नो क्षेत्रबाट अधिकतम प्रयास गर्नेछौं ।

आर्थिक विकाश तर्फ

५) कृषिलाई व्यावसायिकरण र आधूनिकीकरण तर्फ लैजाने कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनका लागि संभाव्य क्षेत्र पहिचान तथा त्यस्ता क्षेत्रलाई पकेट क्षेत्र घोषण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । उत्कृष्ट कृषकहरुलाई पुरस्कृत गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

- ६) दोर्दी गाउँपालिकामा कृषि विकासको संभावना सम्बन्धी स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन (बृहद कृषि विज्ञ प्रतिवेदन २०७४) अनुसार कृषि कार्यक्रम तय गरि कार्यन्वयन तर्फ अगाडि बढिने छ । सबै संघ संथा हरुलाई कृषि उत्पादन संग जोड्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ७) कृषक हरुलाई विभिन्न बालि तथा तरकारी , मौरी , अलैची, फलफुल का उन्नत प्रकृतिका विउ विजनहरु अनुदानमा वितरण गर्ने, साथै मुल विउ वितरण लाई प्रथामिकता दिइने छ । साथै संभावित क्षेत्रहरुमा माछा पालन (रेम्बो ट्राउट) व्यवसायलाई संचालनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ८) अनुदानमा कृषि सामाग्री तथा औजारहरु उपलब्ध गराउने , तथा कृषकका लागि तालिम र सिंचाइ को प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । नगदे बालि तर्फ अलैची, कफी, चिया, अदुवा, च्याउ, दलहन, तेलहन बाली जस्ता खेतीलाई उच्च प्रथामिकतामा राखिने छ ।
- ९) एक बडा एक कृषि उत्पादन कार्यलाई अगाडी बढाइने छ । साथै कृषि योग्य जमिनको बाँझो छाड्ने प्रबृत्ति लाई निरुत्साहित गर्न फलफुल खेती कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढंगबाट अगाडी बढाइने छ ।
- १०) युवा जनशक्तिको लागि घरेलु उद्यमसिलताको विकास तथा व्यवसायिकरण, स्वरोजगारमुलक सीप विकास तथा व्यवसायिक कृषि र पशुपालन तर्फ आर्कषित गरि विदेश पलायन लाई रोक्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । साथै युवाहरुलाई व्यवसायिक पशुपालन तथा तरकारी खेती तर्फ आर्कषित गर्न गा.वा बाट युवा प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ११) शहिद तथा वेपत्त र विभिन्न जन आन्दोलनका घाईते हरुलाई सिपमुलक तालिमको व्यवस्थ गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । शहिद परिवारले व्यवसायिक

खेती गर्नको लागि आवश्यक बजेट को अभाव भएमा कृषक ऋण अनुदानको लागि गा.पा बाट सिफारिस गर्ने व्यबस्था मिलाईने छ ।

१२) उद्यमशीलता, स्वरोजगार र आय आर्जन तथा व्यबसायिक कृषिमा आर्कषण गर्न यूवालाई छोटो र लामो अवधिको लालिम दिईनेछ ।

१३) स्वरोजगार सिर्जना हुन सक्ने तालिमहरु संचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
यस क्षेत्रमा संचालित घरेलु तथा साना उद्योग हरुलाई प्रथामिकता दिईने छ ।

१४) यस क्षेत्रमा संचालित व्यापार तथा व्यबसाय तथा अन्य साना घरेलु उद्योग हरुको विवरण तयार गरी करको दायरामा ल्याउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

१५) दोर्दी गाउँपालिका पशुपालन क्षेत्रको लागि उपयुक्त भएकोले पशुपालन व्यबसायलाई व्यवसायीकरण तथा आधुनीकिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
साथै गाउँपालिका भित्रका व्यबसायिक पशुपालन कृषकहरुलाई छनौट गरि पुरस्कृत तथा प्रोत्साहन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

१६) पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत पशुपक्षिङ्को महामारीजन्य रोग निदान गर्न आधुनिक प्रयोगसाला स्थापना गरि उपचार प्रभावकारी ढंगले व्यबस्थित गर्ने र जुनोटिक रोग तथा अन्य महामारी रोग नियन्त्रण गर्न रोग विरुद्ध खोप संचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

१७) पशु आहार कार्यक्रम अन्तर्गत मासु र दुधमा आत्मनिर्भरता बढाउन घाँसमा आधारित पशुपालन व्यबसाय तर्फ कृषकलाई उन्मुख गराउँदै डाले तथा भुइँ घाँसको स्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । साथै खर्क नीति अनुसार चरन क्षेत्रको सुधार तथा व्यबस्थापन गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

१८) पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम अन्तर्गत कृषक द्वारा उत्पादित दुधलाई बजारिकरण गर्न बढी दुध उत्पादन हुने क्षेत्रमा दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना गर्दे आवश्यकतामा आधारित दुग्ध सहकारी नीति तर्जुमा गरिने छ । साथै नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई विशेष प्रथामिकता दिईने छ ।

१९) पशु हाटबजारलाई व्यबस्थित गर्दै घुम्त गाइ, भैंसि, भेडा, बाखा तथा स्थानीय कुखुरा संरक्षण कार्यक्रम व्यबस्थित गर्नुको साथै मत्स्य पालन व्यबसाय लाई आधुनीकिकरण गर्दै अनुदानमा आधारित कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२०) धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण हाम्रा क्षेत्रहरूको विकास गर्दै लिगिनेछ । पर्यटकीय विकासको संभावनालाई मध्यनजर राख्दै यस क्षेत्रमा कमितमा दुई गाउँमा होम स्टेको अवधारणा विकास गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

२१) पर्यटन प्रबद्धनको लागि यस गाउँपालिकामा अवस्थित पर्यटकीय स्थल मेमेपोखरि मा पर्यटकीय पदमार्ग सुचारू गरिने छ । हिलेटक्सार डाडाँमा निर्माणाधीन हिलेटक्सार भ्यू टावरलाई निर्माण सम्पन्न गरि अन्य पर्यटकीय स्थल हरुमा पनि थप भ्यू टावर निर्माण गरी पर्यटक आकषण गरिने छ ।

२२) यास क्षेत्रको मा अवस्थित मुख्य पर्यटकीय क्षेत्र बाराहपोखरी, जुमडाडाँ, हिलेटक्सार डाडाँ, कोम्पो डाडाँ फलेनी, दुधपोखरी कुण्ड आदिको संरक्षण गरी पर्यटन विकासका लागि प्रचार प्रसार गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

२३) धार्मिक, सामाजिक, ऐतिहासिक महत्वलाई आत्मसाथ गर्दे दोर्दी गाउँपालिका स्तरीय ऐतिहासिक/ सांकृतिक पर्यटकीय म्यूजियम स्थापना गरिने छ ।

सामाजिक विकाश तर्फ

- २४) गाउँपालिकामा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा कायम गर्ने गरी स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच हुने गरि स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- २५) पुर्ण खोप सुनिश्चितता को लागि खोप कार्यक्रम, खोप केन्द्र भवन निर्माण, खोप सामाग्री व्यवस्थापन, खोप शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- २६) पोषण कार्यक्रम तथा हजार दिनका आमाको पोषण अवस्था लाई थप सुदृढिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- २७) रोग नियन्त्रण कार्यक्रम लाई थप प्रभावकारी बनाइने छ ।
- २८) स्वास्थ्य संथा पुर्वाधार निर्माण, साथै गा.पा स्तरीय अस्पताल निर्माणको लागि आवश्य जग्गा उपलब्धिको लागि आवश्य प्रकृय अगाडी बढाइने छ । साथै गाउँपालिका मा आवश्यकता अनुसार थप वर्धिङ, सेन्टर तथा सामुदायिक स्वस्थ्य इकाइहरु स्थापना गर्दै लैजाने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- २९) स्वास्थ्य सेवा तथा पुर्ण सरसफाई लाई मध्यनजर गर्दै दोर्दी गाउँपालिका लाई पुर्ण सरसफाई युक्त गाउँपालिका घोषण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । यसै आ.व मा जैविक तथा अजैविक फोहोर संकलन को लागि फोहोर मैला संकलन स्थान(ल्याण्डफील्ड साइड) स्थापना गरिने छ ।
- ३०) जनताको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै प्रत्येक वडाहरुमा घुम्ती स्वास्थ्य सेवा, ऐम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ३१) गम्भीर मुटुरोग, क्यान्सर र मृगौलाका विरामी, आक्षिमक अवस्थाको प्रसुती हरुलाई राहत कोषको स्थापना गरि बढीमा बार्षिक रु ५,००० । सम्म दिने व्यवस्था गरिने छ ।

- ३२) स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभाबकारी बनाउन महिला स्वास्थ्य स्वयमं सेविका हरुको क्षमता अभिवृदि को लागि आवश्यक प्रोत्साहन सहित कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ ।
- ३३) किशोर किशोरीको लागि सन्देशमुलक स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिने छ । साथै विधालयहरुको लागि सेनिटरी प्याडको व्यवस्था गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ३४) आयुर्वेद शिक्षाको प्रचार, प्रसार गरिने छ । तथा गाउँपालिका बाट विभिन्न प्रकृतिका आर्युवेदीक औषधि हरु निशुल्क वितरण गरिने व्यवस्था गरिने छ ।
- ३५) आयुर्वेद उपचार विधी अन्तर्गत पञ्चकर्म, चुडाकर्म, योग तथा ध्यान सिविर संचालन गरिने छ ।
- ३६) यस क्षेत्रमा रहेका सबै वर्ग, क्षेत्र, लिंग, समुदाय तथा सम्प्रदाय हरुको भाषा, संस्कृति, भेषभुषा हरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ३७) दोर्दी गाउँपालि भित्र प्रचलनमा रहेका सोरठी नाच, घाँठु नाच, चुड्का नाच, बालुन नाच, भजन, बाजा तथा अन्य रीतिरिवाज हरुको संरक्षण गरिने छ । साथै भाषा, संकृति र रीति रिवाजहरु संरक्षण गर्ने गाउँपालिका स्तरीय विभिन्न बृहल कार्यक्रम हरु संचालन गरिने छ ।
- ३८) लैगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ३९) यस क्षेत्रमा रहेका लोपोन्मख जात जाती हरुको संरक्षणका लागि आवश्यक कार्य अगाडी बढाइने छ । लक्षित वर्ग हरुको, संरक्षण तथा विकासका लागि आवश्यक कार्य आगाडी बढाइने छ ।

शिक्षा तर्फ

- ४०) अहिलेसम्म प्राप्त उपलब्धीलाई संस्थागत गर्दै शिक्षा सेवाको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि गरि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति स्थापना गर्ने तर्फ शिक्षा नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ४१) विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि आवश्य पहल गरिने छ । सबै सरोकारवला विद्यालय हरुको निरन्तर अनुगमन , निर्देशन र सुभाव दिईने छ ।
- ४२) प्रत्येक वडामा एक नमुना विद्यालय, गा.पा मा माध्यमिक विद्यालयमा प्रविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने नीति अबलम्बन गर्ने तथा सबै विद्यालयमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरि शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
- ४३) शिक्षकको पेशागत दक्षता अभिवृद्धि, स्थानीय तहको पाठ्क्रम निर्माण तथा कार्यन्वयन, सुचना र विज्ञान प्रविधिमैत्रि विद्यालय शिक्षामा जोड दिईने छ । साथै गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विद्यालयहरुबाट एस.इ.इ परिक्षामा सर्वोत्कृष्ट अंक ल्याउने एक छात्र, एक छात्रा र विद्यालय लाई सम्मन गरि पुरस्कृत गरिने छ ।
- ४४) दोर्दी गाउँपालिका शैक्षिक घोषणापत्र २०७४ को व्यबहारिक कार्यन्वयन तर्फ अग्रसर भइने छ । साथै गाउँ पालिका मा कम्तिमा एउटा एस.इ.इ परिक्षा केन्द्र स्थापना गर्न सम्बन्धित निकाय संग आबश्य पहल गरि एस.इ.इ परिक्षा केन्द्र स्थापना गरिने छ ।

४५) शिक्षामा थप गुणस्तरीयत कायम गर्न आबश्यक बिषयगत शिक्षक अपुग भएका आ.वि र मा.वि हरुमा एन.जि.ओ, आइ. एनजिओ तथा स्थानीय सरकारको साझेदारीमा आबश्यक थप बिषयगत प्राज्ञार्थी शिक्षकको व्यवस्था गर्दै लगिने छ ।

४६) बालबालिका सम्बन्धी रणनीतिक योजनाको सफल कार्यान्वयनको लागि बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत सबै कार्यालय तथा संघसंथाको एकीकृत तथा सपन्वयात्मक प्रयासमा जोड दिईने छ । साथै बालमैत्री स्थानीय शासनलाई प्रथामिकता दिईने छ । पुर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री, अपांग मैत्री जस्ता पक्षहरुमा ध्यान दिईने छ ।

संथागत विकाश तथा सेवा प्रवाह तर्फ,

४७) सार्वजनिक सेवालाई नागरिकमैत्री बनाइनेछ । विद्युतीय माध्यमबाट सेवा र विवरणहरु प्रकासन र प्रशारण गर्दै जनाताको पहुच सरल र सहज बनाइनेछ । यस बष गा.पा कार्यलयमा इ हाजिरी व्यवस्था गरिने छ ।

४८) सम्पुर्ण वडा कार्यलयहरुबाट प्रदान गरिने सेवाहरूलाई कम्प्युटर प्रणाली मार्फत छिटो छरितो जनमुखी, जवाफदेही तथा पारदर्शी ढंगबाट प्रदान गरिने छ । सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावलीको गाउपालिका र वडाले पालना गरी अधि बढिनेछ ।

४९) यस दोर्दी गाउँपालिका भित्रका उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारी, जनप्रतिनिधिहरु, सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदाताहरु र राम्रो र उदाहरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति हरु मध्येबाट पुरस्कृत गरिने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

- ५०) सुचनाको हक सम्बन्धी ऐनको प्रभावकारी कार्यन्वयन गरिने छ । सुचनामा जनताको पँहुच अभिवृद्धि गर्न सूचना अधिकारी तोकिने छ ।
- ५१) सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई चौमासिक रूपमा गरिने छ ॥
- ५२) राजश्व तथा कर संकलन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ । आर्थिक वर्षभरीमा धेरै कर संकलन गर्ने बडा कार्यलयलाई थप प्रोत्साहन बजेट को व्यवस्था गरिने छ । सामाजिक सुरक्षा भक्ता वितरण प्रणाली लाई बैक मार्फत वितरण गरिने छ ।
- ५३) सकारात्मक सोच तथा योग शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रथामिकतामा राखिने छ ।
- ५४) स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रका विषयमा केन्द्रिय नमूना कानूनमा आवश्यकतानुसार हेरफेर गरी कानूनी व्यवस्था गर्दै गइनेछ ।
बनावाताबरण तथा विपत व्यवस्थापन तर्फ ,
- ५५) गाउँ पालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन कार्यबिधि कार्यन्वयनमा ल्याइ सोहि बमोजिम विपद् जोखिम पहिचान, न्यूनिकरण, पुर्वतयारी तथा पुर्न स्थापना गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ५६) विपद् व्यवस्थापनलाई मध्यनजर राखि संस्थागत क्षमता विकास , सामग्री र स्रोतको संचय गर्ने नीति लिइनेछ । बडा स्तरमा समेत विपत व्यवस्थापन योजना तथा प्रतिकार्य योजना बनाई विपद् न्यूनिकरणका लागि पहल गरिने छ । साथै दैवि प्रकोप उद्धार कोषको स्थापना गरि संचालनमा ल्याईने छ ।
- ५७) वातावरणीय प्रभावको समेत मुल्याकांग गरी , जलवायूमैत्री विकासका साथै दिगो विकासका मान्यता हरुलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

५८) जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण र स्थानीय अनुकूलनका कार्यक्रमहरूलाई प्रथामिकता दिईने छ ।

५९) जल, जंगल तथा जडिबुटी को विषेष महत्व बोकेको दोर्दी गाउँपालिका मा पाइने बन लसुन, सतुवा, जेठमासी, निरमसी, तिते पाती, पाँचऔले लगायतका जडिबुटी हरुको संरक्षण, प्रबद्धन गरी जडिबुटी प्रशोधन केन्द्रको निर्माण गरिने छ ।

पुर्वाधार विकाश तर्फ,

६०) हालसम्म निर्माण भएका सडक, सिंचाई, खानेपानी, तथा अन्य भौतिक पुर्वाधार हरुको दिगोपना कायम गर्न मर्मत संभार गरी स्तरोन्ती गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

६१) प्रत्येक वाडाहरूलाई गाउँपालिकाको केन्द्र सम्म जोड्ने सडक संजालको विस्तार गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । मुख्य सडक हरूलाई आठ मिटर कायम गरि सडक मापदण्ड बनाई सडक वरीपरि घर टहरा निर्माण गर्दा बाटोलाई मध्यनजर गरिर घर टहरा निर्माण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

६२) गाउँपालिका भित्रको मुख्य सडक लाई ग्रामेल हुँदै कालोपत्रे गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । ग्रामेल हुँदै कालोपत्रे सडक निर्माण गर्नका लागि लागत सहभागिता अबलम्बन गरिने छ । साठी प्रतिसत गाउँपालिका बाट तथा चालिस प्रतिसत लागत सहभागिता मार्फत गरिने छ ।

६३) सडक निर्माण गर्दा मुख्य सडक ,गा.पा केन्द्र देखी वडा केन्द्र सम्म जोड्ने सडक लाई विषेष प्रथामिकता दिईने छ । गा. भित्र सडक निर्माण गर्दा जिम्मा पाएको कम्पनी तथा निर्माण व्यबसायिले गा.पा बाट अनुमति लिएर मात्र आफ्नो निर्माण अगाडी बढाउने छ ।

- ६४) भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत मापदण्ड २०७२ बमोजिम भवन निर्माण गर्ने कार्यलाई कार्यन्वयन गरिने छ । भवन निर्माण कार्यका लागि गाउँपालिका बाट स्वीकृत प्राप्त प्राविधिक, ईन्जिनियर वा निर्माण व्यवसायीले मात्र निर्माण कार्य गर्न पाउने व्यबस्थालाई कडाइका साथ कार्यन्वयन गरिने छ ।
- ६५) सहकार्यमूलक संस्कारको विकास गर्दै आपसी छलफल, राय सूझावका आधारमा अघि बढ्दै जनतालाई नजिकको सरकारको आभास दिईनेछ । साथै यस गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न विषय विज्ञ तथा बुद्धिजिवि वर्गको अनुभव तथा विज्ञतालाई उपयोग गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ६६) खानेपानी आयोजना हरुको निर्माण, मर्मत, संभार तथा पुन निर्माण तथा विस्तार गर्दा एक घर एक घारा को अवधारणालाई आत्मसाथ गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ६७) उर्जा विकासको महत्वपूर्ण पुर्वाधार हो । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको राज्यले पहिचान गरेको द्रुत विकासका क्षेत्रहरूमध्ये अति महत्व बोकेको जलस्रोत को सहि सदुपयोग मार्फत समृद दोर्दी निमाण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ६८) यस क्षेत्रमा संचालित हाइड्रोपावर हरुलाई समयमानै यथासक्य ढंगबाट सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । तथा यस क्षेत्रमा जलविध्युत उत्पादनको क्षेत्रमा थप लगानीको बातावरण सिर्जना गरिने छ । साथै जलविध्युत मैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ६९) विद्युत ट्रान्समिसन लाईनको समयमानै निर्माण सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

७०) यस गाउँपालिकाको मुख्य स्रोतको रूपमा रहेको ढुंगा, गिटी तथा बालुवा को सही ढंगबाट व्यवस्थापन गर्न बातावरणीय प्रभाव मुल्याकांन प्रतिबेदन तयार गरि टेण्डर प्रणाली लागु गरिने छ ।

७१) दोदी गाउँपालिका स्तरीय खेल मैदान निर्माण आवश्यक पहल गरिने छ । साथै दोर्दी गा.पा केन्द्रमा एउटा खेल उधान तथा पार्क निर्माण गरिने छ ।

७२) स्थानीयस्तरमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई अभ प्रभावकारी बनाइने छ । साथै स्थानीय स्तरमा लगानीमैत्री बातावरण को सिर्जना गरी थप लगानीका श्रोतहरु भित्राउन आवश्यक बातावरणको सिर्जना गरिने छ ।

७३) यस गाउँपालिका क्षेत्रमा क्रियासिल गैर सरकारी संथा हरुको बस्तुगत विवरण तयार गरिने छ । क्रियासिल गैर सरकारी संथा हरुलाई अनुमति लिएर मात्र आफ्ना क्रियाकलाप अगाडी बढाउने व्यवस्था गरिने छ ।

७४) यस क्षेत्रका कुनैपनि विकास योजना तर्जुमा गर्दा प्रथामिकता तथा आवश्यकताको आधारमा मात्र तर्जुमा गरिने छ । कुनैपनि नीति, योजना, तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा केन्द्र, तथा प्रदेश सरकार संग नबाजिने गरि गरिने छ ।

७५) गाउँ पालिका भित्र संचालन गरिने योजनाहरु मध्ये गाउँपालिकाको गौरवको योजना तथा प्रत्येक वडाले वडाको गौरवको योजना छनौट गरी कार्यन्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

७६) उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरि सार्वजनिक, नीजि र सहकारी क्षेत्रको साभेदारीलाई प्रथामिकता दिँदै प्राप्त उपलब्धहरुको न्यायोचित वितरण बाट आर्थिक असमानताको अन्त्य गर्दै विभेद तथा भ्रष्टचार रहित समाजको निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- ७७) यस क्षेत्रमा अवस्थित महत्वपुर्ण जलाधार क्षेत्र, ताल तलैया, हिमसूखला तथा प्रकृतिक क्षेत्रहरुको संरक्षण र सम्बद्धन गरी भु क्षय, बाढी पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको असर कम गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ७८) नदी, खोला, कुलाहरु र वन तथा पाखो को अतिक्रमण रोक्नुका साथै गाउँपालिका भित्र रहेका सार्वजनिक जग्गा हरुको लगत तयार गरि सोको संरक्षण सम्बद्धन गर्ने कार्यलाई प्रथामिकता दिईने छ ।
- ७९) वन तथा वन पैदावार बाट प्राप्त हुने जडिबुटीहरुको पहिचान, उत्खनन, संकलन तथा प्रशोधन गर्ने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईने नीति अबलम्बन गरिने छ । साथै जडिबुटी संकलन उत्खलन गर्दा गा.पा बाट अनिवार्य रूपमा जडिबुटी संकलन तथा उत्खनन पुर्जी (संकलन इजाजत) लिएर मात्र संकलन गर्न दिईने छ ।
- ८०) उपभोक्ता समितिमा रहने पदाधिकारी हरुले यस दोर्दी गाउँपालिकाले निर्धारण गरेको कर चुक्ता गरेपछि मात्र उक्त समितिमा रहने व्यबस्था गरिने छ ।
- ८१) २०७२ सालको भुकम्पबाट प्रभावित क्षेत्रहरुमा पुन निर्माण कार्यलाई यथासक्य गराउन पहल गरिने छ ।
- ८२) यस क्षेत्रको शान्ति शुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै मदिरा पान, धुम्रपान तथा लागु पदार्थ दुर्व्यसनि र यसको असर लाई न्युनिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गर्नुका साथै शार्वजनिक शान्तिमा खलल पुग्ने खालको अवान्धित गतिविधिहरु निरुत्साहित गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- ८३) यस गाउँपालिका भित्रको गाउँ टोलमा समग्र विकासलाई मध्यनजर गरि प्रत्येक टोलमा टोल सुधार समिति गठन गर्नुका साथै सबै गाउँ वा टोलको सरसफाईलाई र प्लाष्टिक जन्य बस्तुको कम उपयोग तथा व्यबस्थित गर्न प्रत्येक महिना टोल सरसफाई गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

८४) प्रत्येक आ.व मा गठन गरिएका टोल सुधार समिति हरुमध्येबाट उत्कृष्ट योगदान गर्ने दुई वटा टोल सुधार समिति लाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिने छ ।

८५) दोर्दी गाउँपालिका बासिहरुलाई पुर्ण सरसफाई तर्फ उन्मुख गराउन आवश्यक स्थान हरुमा सार्वजनिक शैचालन एव धारा निर्माण एवं संचालनको लागि सरोकारवला हरुसंग समन्वयका साथ आवश्यक पहल गरिने छ ।

८६) विकासको प्रतिफल वितरणमा विपन्न तथा लक्षित वर्गलाई प्रथामिकता दिई आम जनताले न्यायोचित रूपमा पाउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

८७) यस क्षेत्रमा आवश्यक तथा हाम्रो गाउँपालिकाले पुरा गर्न नसक्ने ठुला तथा बहुबर्षिय आयोजनाहरु केन्द्र तथा प्रदेश सरकार संग माग गर्नु पर्दा यस क्षेत्रका माननीय ज्यूहरुसंग समन्वय गरि माग गरिने छ ।

धन्यवाद

प्रस्तुतकर्ता

ओम बहादुर गुरुड

अध्यक्ष

दोर्दी गाउँपालिका

मिति २०७५/०३/१०